

լուսոյ անհուն խուրձ մը դիշերային խաւարը կը փարատէր :

— Ա՛հ, տէրս, կանչեց ճոյ :

— Ձայն մի հաներ, ըսաւ տղոգորը :

Կը շարունակուի :

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Վեհաճնանորքեան օրինակ մը. — Լեհացի կալուածատէր մը, ֆոսովարի, որ շատ երկիրներ ունէր Մոյլեվի իշխանութեան մէջ, Լեհաց վերջին ապստամբութեանն առթիւ յանցաւոր գտնուելով տէրութեան առջև, Սիպերիա աքսորուեցաւ :

Երկու տարի հոն կենալէն ետքը՝ կայսեր շնորհքովը ազատութիւնը ձեռք ձգելով, դարձաւ իր երկիրը . բայց սըրտին մեծ ցաւովը տեսաւ որ իր ամեն ստացուածքը տէրութենէ գրաւած կամ վաճառուած էին, կինը մեռած, զաւրները օտար աշխարհներ պանդրխտութեամբ հեռացած . միայն պզտի որդին մնացեր էր, որուն վրայ ձեռք դրեր էին բարեկամքը ու սնուցեր և դաստիարակեր :

Քոսովարի ստիպուեցաւ իր մէկ բարեկամին ապաւինիլ, ու իրմէ 150 ռուբլի փոխ առաւ, որպէս զի կարենայ անով գործի մը ձեռք զարնել . և խոստանալով իրեն որ վեց ամսէն ետքը վճարէ, քովը գրաւ դրաւ ռուսի վիճակահանութեան տոմսակ մը . վասն զի այնչափ ստացուածքէն և հարստութենէն ատիկայ միայն մնացեր էր խեղճին քով :

Վրան երկու տարի անցաւ . ու ֆոսովարի դեռ չէր կրցած պարտքը վճարել, երբ յանակնկալ իր տոմսակին թիւն ելնելով, 200,000 ռուբլի (800,000

ֆրանք) վաստակեցաւ : Մէկէն ուրախութեամբ վազեց բարեկամին, և կ'ուզէր որ ստրկին կէսը իրեն թողու . բայց անիկայ վեհանձնութեամբ ամեն փոխարինութենէ հրաժարելով, յանձնեց միայն որ նոյն քաղքին աղքատներուն օգնութիւն մը ընէ :

Բարերար աղքատ մը. — Մօտերս Միլան քաղաքին մէջ հասարակաց բարեկարգութեան պաշտօնեայք աղքատ մը բռնեցին՝ այնպիսի խեղճ վիճակի մը մէջ որ ամեն տեսողին գութը կը շարժէր : Դատաւորը որոշեց որ մուրացիկներու համար որոշուած պատասպարուելու տեղը խրկուի :

Աղքատը սկսաւ բողբոջել ու գէմ կենալ, ըսելով թէ այնպիսի տեղուանք միջոց ու ստակ չունեցող խեղճերուն համար է, չե թէ իրեն որ երկուքէն ալ զուրկ չէ :

« Ո՛ր է քու հարստութիւնդ », հարցուց դատաւորը :

« Կալուածներու ու զանազան արժէտոմսակներու վրայ » պատասխանեց կարծուած աղքատը :

« Ուրեմն ինչո՞ւ մուրացիկ կը շրջիս » բնականաբար պիտի հարցնէր դատաւորը :

« Որպէս զի, ըսաւ, ինծի նման՝ բայց ինծի կարօտ աղքատներուն բարիք կարենամ ընել » :

Դատաւորը մարդիկ խրկելով քննեց իմացաւ թէ յիրաւի 100,000 ֆրանքէն աւելի հարստութիւն դիպած է եղեր, և թէ երեսուն տարուրէն 'ի վեր մուրացկանութիւն կ'ընէր :

Իրաւ էր արդեօք ուրիշ խեղճերուն օգնութեան հասնելը : Հոն էր տարակոյսը . դատաւորը ստուգելու համար՝ հարկ սեպեց քննութեան տակ ձգել զինքը :